

Louis van de bijen (2)

Harry Perton

Deze eerste bekendmaking van Louis telde maar liefst zestien regels, wat echt heel veel is voor een advertentie in de toenmalige Groninger Courant. Blijkbaar wilde hij meteen opvallen en moest de eerste klap een daalder waard zijn. Gedurende dat voorjaar en die zomer zou hij blijven adverteren, zij het steeds minder uitgebreid. Misschien werkte zijn marketing, misschien kon hij ook wel steeds minder spenderen, wie zal het zeggen?

Zijn tweede advertentie kwam tien dagen na de eerste, op 27 maart. Opnieuw bracht hij zijn 'KONSTSTUK' onder de aandacht. Over de tijd die het hem kostte om zijn bijen rustig te krijgen, voordat hij ze vanuit hun korf via zijn hoed en ontblote arm over een tafel liet marcheren, was hij nu wat bescheidener: 10 in plaats van 2 minuten. Wat ook een gevolg kan zijn van hogere buitentemperatuur.

In tegenstelling tot zijn eerste bekendmaking noemde hij nu wel de prijs van een show aan huis - 3 gulden - evenals de prijs van zijn boek: 7 gulden. Flessen met zijn ongediertebestrijdingsmiddel verkocht hij voor een daalder 'om de proef te maken'. Dat was allemaal behoorlijk duur. Een sjouwer verdiende hooguit tien stuivers daags en een geschoold werkman hooguit een gulden. In elk geval lagen voorstelling, boek en weermiddel buiten bereik van de toenmalige Jan Modaal. Op 17 april gaf Louis te kennen dat hij nu in herberg De nieuwe David verblijf hield, aan de westkant van de Hereweg naast de Davidsteeg. Zijn bijen hoefde hij blijkbaar niet meer bij te voeren met stamphoning, ze vlogen op de bloesems van de talrijke fruitbomen buiten de Here- en Oosterpoort en hij was mee verhuisd. Nog steeds voerde hij zijn kunststukjes op en ook had hij nog dat bijenboek en dat weermiddel te koop. Maar vanaf 26 mei - volop zwermseizoen! - liet hij zijn show varen. Opeens maakte hij reclame voor een boek met middelen 'om voor alle Hoffsteden schoon te houden, van Wespen, Mieren, Rupzen, zwarte Vliegen en Slakken en diergelyken voor een civiele prys, welk pro batum is.' Zijn bijenboeken, waarvoor hij reclame bleef maken, waren, 'gelyk bekend is', bedoeld 'om voordeel voor het Land te doen, waar zig een ieder informeren kan, die de Boeken van my gekogt hebben en haaren Honig nog in het Vat staan, of ik geve twintig Ducaten aan de Armen.'

Tussen de regels door is te lezen dat niet iedereen zijn handleiding even hoog aansloeg. Louis daagde

twijfelaars uit zich te informeren bij degenen die zijn boek kochten en zijn methoden in praktijk hadden gebracht. Was hun honing-opbrengst er minder op geworden? Twintig ducaten zou Louis de armen schenken, maar liefst 105 gulden! Een aanbod dat hij tot eind juni bleef herhalen, maar dat bij mijn weten nooit tot zo'n gift heeft geleid.

Intussen noemde Louis in zijn bekendmakingen geen adres meer. Blijkbaar veronderstelde hij dat als bekend genoeg. Toch was hij wel weer verhuisd, maar in de omgeving buiten de Herepoort. Op 11 juni onderzocht de advocaat-fiscaal van de stad daar namelijk het pak rammel dat Louis kreeg van wat ruiters. Bij dat onderzoek ging de aanklager te rade bij Laurens Weeber, de herbergier van het Wapen van Stad en Lande, zoals de Oude David sinds 1773 tijdelijk heette. Deze Weeber bevestigde dat er die bewuste maandagavond twee soldaten en vier ruiters bij hem in de gelagkamer waren geweest, die om 10 uur - met de ruimstraatklok, poortsluiting en taptoe - niet wilden vertrekken en nog wel een half uur bleven plakken. Volgens Weeber gedroegen deze militairen zich verder echter netjes en hoorde hij ook naderhand niets in hun nadeel. 'Dat zy die persoon welk met zyne byen niet verre van Deposant in de steeg woont geslaagen zouden hebben', had de kastelein helemaal niet gezien. 'Jaa verklaart deposant niet gehoord te hebben door wie zulx geschiet zoude zyn'.

Weebers naam was haas. Waarschijnlijk had Louis zelf de herbergier als getuige genoemd. Maar omdat deze er duidelijk niets mee te maken wilde hebben, schoot de fiscaal geen steek op. Een eveneens als getuige genoemde buurman van Weeber, Harm Harms Wrongel, zo genoemd naar het 'wrongelhuis' dat hij exploiteerde (wrongel was een soort van kwark, een lekkernij) werd niet eens meer verhoord. En zo bleef het zaakje onopgelost. Het enige wat wij ermee opschieten is het nieuwe adres van Louis, 'de' steeg bij de Oude David. Vanuit de Nieuwe David was Louis waarschijnlijk gaan wonen in de achterliggende Davidssteeg, of anders in de tegenoverliggende Brandenburgersteeg, in een huisje met een hof. Dat nieuwe adres stond echter nooit in de courant. Blijkbaar moesten mensen uit de omgeving, zoals kastelein Weeber, eventuele bezoekers die met de situatie onbekend waren doorverwijzen. Maar dat Weeber geen vriendschappelijke gevoelens wilde etaleren jegens de Engelsman, blijkt weer uit de termen 'die persoon' in het verhoor.